

„EDINOST“
izhaja dvakrat na teden, vsako *sredo*
in *soboto* ob 8. uri zjutraj.
„Edinost“ stane:
za vse leto f. 6.—; izven Avstrije f. 9.—
za 1/2 leta „3.—; „ „ 4.50
za 1/4 leta „1.50; „ „ 2.25
z „Novičar“—jem:
za vse leto f. 7.—; izven Avstrije f. 10.—
za 1/2 leta „3.50; „ „ 5.—
za 1/4 leta „1.75; „ „ 2.50
Posamične številke se dobivajo v pro-
dajalnicah tobaka v Trstu po 5 nvč.,
v Gorici in v Ajdovščini po 6 nvč.
„NOVIČAR“ po 2 nvč.

EDINOST

Oglasi se računo po 8 nvč. vrstica v
petit; za naslove z debelimi črkami
se plačuje prostor, kolikor bi ga obseglo
navadnih vrstic.

Poslana, osmrtnice in javne za-
hvale, domači oglasi itd. se računo
po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu:
Piazza Caserma št. 2. Vsako pismo mora
biti frankovano, ker nefrankovana se ne
sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase spre-
jema **upravištvo** Piazza Caserma 2.
Odprte reklamacije so proste poštnine.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

„V edinosti je moč“.

Kdo je kriv?

V uvodnem članku zadnje številke našega lista smo pisali mej drugim; „... In prišlo je kakor je moralo priti; ta divja gonja na slovenske radikalce z begala je nedolžni in priprosti narod slovenski, da revež v tej stiski in zmešnjavi sam ne ve, kam bi se obrnil. Kaj čudo, da je jel nekam nezaupno in po strani gledati vse one, ki z odkrito in možko besedo grajajo domačo zmešnjavo...“

Dá, narod naš je ves z began! In kaj bi ne bil?! Javnim glasilom bi bila dolžnost dovajati narod do spoznavanja, do razsodnosti in političke zrelosti, da bi mogel tudi sam soditi o različnih dogodkih in prikazih javnega življenja. Slovenska glasila naj bi pisala le resnico in po-
tem naj bi prepustila sodbo o razmerah, strankah in osebah — dobro pouče-
nemu narodu. Stranki s poštenimi nameni ni treba prikrivati svojega pro-
grama in svojih ciljev, kajti političko zrel in o razmerah dobro poučen narod ume vsikdar razločevati mej dobrim in slabim. Poučevati bi morali torej narod, razkrivati mu čisto in golo resnico — in potem ne bi se bilo treba bati sodbe ni-
komur. Vsaka stranka skušaj se svojimi vrtilinami, se svojim pametnim programom pridobiti javnost na svojo stran; bodi jej torej vodilno načelo: prepričevati in dokazovati — nikdar pa ne be-
gati. Politiška stranka ne sme poviševati samo sebe s tem, da sumniči in obre-
kuje političkega nasprotnika, ter ga kaže svetu drugačnega, kakor v res-
nici je; ampak z dejanji in dejstvi mora dokazati, da je boljša od nasprotni-
kov. Le tako političko borbo moremo ime-
novati dostojno in — pošteno. Pa tudi koristno! Politiška borba pri žigaj luči, da vidi jasno vsakdo; a ne delaj teme,

pri kateri ne vidi nikdo! Jasno bodi in svitlo, da bode mogel vsakdo razločevati stvari in — soditi. Žalostno za stranko, ako se boji — luči!

Pravični in resnični bodimo o samem sebi, a tudi o nasprotniku!

To so menda nazori, ki se umejo sami ob sebi; le v Ljubljani, žal, se niso še popeli na tako vzvišeno in zares krščansko stališče. To nam je dokazal zopet Ljubljanski „Slovenec“ z dne 24. oktobra t. l.

Razmerje mej nami in omenjenim listom je znano. Gospoda nam niso prijazni, ker nas smatrajo svojimi nasprotniki. Čemu bi tajili: da, nasprotni smo jim! V toliko imajo gospoda torej prav. Nam ne treba prikrivati te resnice, ker nam je lahka stvar, utemeljiti to nasprotstvo z dokazi in dejstvi. Na to stran ne bi mogli torej česa očitati „Slovenčev“ gospodi. Očitati pa jim moramo, da ne razumevajo naloge narodnega glasila tako, kakor smo razložili gori, ampak ravno narobe, ker jim ni do tega, da se zbistrijo pojmi, ker nočejo delati na to, da bi mogel narod na podlagi resničnih poročil in pristnih označevanj izreči svojo samo-
stalno sodbo. Mi priznavamo odkrito, da ne moremo soglašati se sedanjo pisavo „Slovenčev“; od „Slovenca“ pa bi smeli pričakovati, da ne boga svojih čitateljev, izživljajoč mej njimi krive nazore o nas. Pričakovati bi smeli, da nas ne kaže svetu drugače, kakor v resnici smo, ter da nam ne podtika nasenov, katerih nikdar gojili nismo. Iz kratka: zahtevati smemo od „Slovenca“, da govori resnico, da pove namreč odkrito, na katero stran smo mu mi nasprotni?! V tem pogledu so gospoda neodpustno krivični, ker nikakor nočejo z barvo na dan. Govoriti na pol resnice je istoteko slabo kakor govoriti — neresnico. Gospoda pripovedu-
jejo pač v jedrnat, da smo jim nasprotni.

nikakor pa nočejo povedati, zakaj smo jim nasprotni. To potajevanje mo-
ramo obžalovati tembolj, ker se na ta način širijo nespornost in nezaup-
ljivost mej rojaki le na škodo meja-
nega miru in na škodo razvoju naše na-
rodne stvari.

Se svojo nelepo taktiko dosegel je „Slovenec“ res, da velja „Edinost“ marsi-
komu kot brezverski list. Kako tudi ne, ako čita dan na dan, da naš list na-
sprotuje verskim načelom „Slo-
venčeve“ stranke, da nasprotuje tej stranki zato, le ker ta poslednja brani vero katoliško, vero naroda slovenskega. To so huda očitanja, pod katerimi bi se morali zgruditi v nič, ako bi bila resnična. Neresnična so pač, a s tem ni rečeno, da jim nikdo ne verjame. Verjame jim marsikdo; in ker jim verjame, dela nam potem krivico. Teh krivic pa nimajo na svoji vesti tisti, ki verjamejo sumničenju, ampak tisti, ki jih širijo. Marsikaj nevednega in pogubonosnega za prorphe-
naroda slovenskega po Primorskem gotovo ne bi se bilo dogodilo, da je „Slovenec“ povedal kaj s začetka vso resnico, da je povedal namreč, da smo v navskrižju z njim iz političko-taktičkih vzrokov. „Slovenec“ pa je trmoglav potiskal v javnost verske varoke, dobro vedoč, da nas s tem kompromituje naj-
prvo pred duhovščino in potem pred po-
božnim ljudstvom slovenskim.

Nadejali smo se sicer, da volilski shod v Dekanih očisti, pojasni in zbistri naše razmere do „Slovenčeve“ gospode, nade-
jali smo se, da možka, častna beseda, izpregovorjena v svečanem trenutku in v svečani obliki, dovede to gospodo do iz-
jave, da so nas krivo sodili. Varali smo se! Pri „Slovenca“ postalo je sumničenje nasproti nam tradicija, koje se drže z ne-
verojetno trdovratnostjo.

limi pečati, v katerem bode denar — ali pa, kako jih kakšen general, ali pa kak drugi gospod, ves v srebru ali zlatu, pozove pred-se v okrajni urad ter jim spo-
roči „cesarsko“ zahvalo.

Naposled se je slišalo, da pride nek veliki „gospod“ v okolico. Teda niste dvo-
jili več. Dragoslavičevka je že storila račun, koliko bode dela še za jedno kra-
vico, ki je toli potrebna za družino, in koliko bode dala na račun še zmiraj vi-
sejšega dolga. Mislila si je še „ako bode milostinja velika, preostane na koncu vsega še za nakup nekaj zemljišča“.

Ta glas se je uresničil v toliko, da je res prišel nek višji uradnik v okraj, ki si je ogledal vso okolico ter se obrnil tudi k stari cerkvi.

Prišel je tja gori in z njim tudi okrajni glavar. Oba sta bila rodem nekje iz Tirola ali Solnograda. Spremljeval ju je še nek drugi mladi gospod. Tudi ta jima je bil podoben. Pri cerkvi mudil se je slučajno novi župnik in tudi Magdica. Vzrši to gospodo, pohitela je naravnost domov materi naznaniti prihod dostojanstvenikov, in niti ni čakala, da izve pravi namen njihovega prihoda. Sama ni znala prav za prav, zakaj tako hiti, kajti od preve-
čega veselja ni imela časa niti premislje-
vati.

To so dokazali zopet nedavno. Pona-
tislili so namreč neki članek iz „Primor-
skega lista“, v katerem se na uprav lahko-
mišljen — neki drugi izraz bil bi primer-
nejši — način podtika nam krivda na tem, da so nekateri tržaški Slo-
venci prestopili k pravoslavni veri. V tem članku je citati namreč: „Ako pomislimo, da je pri slovenskem ljudstvu globoko vkoreninjena sv. vera in ljubezen do katoliške cerkve, ter spošto-
vanje katoliške duhovščine, smo opravičeni dvojiti, da so ti sedaj „pravoslavni“ kristijani iz prostega nagiba zata-
jili vero svojih očetov, da so brez na-
sveta in prigovarjanja od druge strani prestopili v razkolno cerkev, opravičeni smo misliti, da tu mora delo-
vati neka skrivna moč, ki si je zadala žalostno nalogo, odvracati verne Slovence od katoliške cerkve, ter jih tirati v po-
gubonosni razkol“.

Da pa nebi nikdo dvomil, koga so hoteli gospoda pokazati z izrekom o „skrivni moči“, pridejali so hitro:

„To je žalostno! In vendar nima „Edinost“, glasilo katoliških Sloven-
cev tržaških, niti besedice obžalovanja ali opomina za to obdinstvo?! In to je britko!“

Gospoda so sicer toliko previdni, da nas kar navnost ne označujejo kot tisto „skrivno moč“; a ta napad na nas je sestavljen tako preračunjeno, do so pri marsikom dosegli to, kar so hoteli doseči v svoji veliki „ljubezni“ do nas. Ne, s takim orožjem, ne bi se smelo bojevati sloven-
sko javno glasilo!

Čitajte, prosimo Vas, kako smo pi-
sali dne 20. septembra v isti zadevi: „Kajti vedite, da mi „radikalci“ smo veliko bolji nego je naš glas; mi nismo hoteli širiti zla, ampak iz podrezati korenike, iz katerih je sililo zlo na dan. Mi se nočemo hvaliti, vendar se ne od-

Mejtem prične gospod „hofrat“ ogle-
dovati cerkvico. Že pred cerkvijo začudil se je nje slabemu stanju. Ves njegov na-
tančno urejeni birokratični duh je „veli-
kanski“ nasprotoval takemu obrazu cerk-
ve. Še jeden trenutek — in premaknil je klobuk same jese v ozadje glave, še bolj pri-
vrtil na oči in se prijel z dolgimi prsti za svojo „cesarsko“ brado.

— Bog moj dragi — začne kričati nemški — vsaj to so barbari — „o je-
rum, jerum!“ — Kje je bil tukaj sodnik, kje podžupan, kje inženir? Oh sramotno! Prava sreča je, da je temu turškemu gospodstvu prišel konec. To je strašansko. Gospod „oberkomisar“ blagovolite vzeti „ad notam“. Sedaj dovolite, velečastiti gospod župnik, da idemo notri.

Šli so notri. Kolikor „hofrat“, toliko „forštand“ sta v jedrnat kimala z glavo in se zagledovala v vsak kotič ter se do-
tikala vsake stene.

— Ta cerkev je človeškemu življenju nevarna, ta ne sme biti več na porabo. Že jutri pošljete gospod glavar inženirja, naj konstatuje nevarnost, da se cerkev zruši — potem pa zaprite, ponavljam — zaprite jo!

— A — dovolite Vaša prevzvišenost — ljudstvu bode težko — drzne se žup-
nik pripomniti prosee.

PODLISTEK.

Tri povesti brez naslova.

Hrvatski pisatelj Ksaverij Šandor-Gjalski.

Prva povest.

(1848—1855)

(Dalje.)

„Kako dober je bil vedno meni in vsakomur, kako pobožen, in glej, tako strašansko, joj, kakor kakšen zločinec, — končal je na vislicah!“ — [premišljevala je ter se tresla pri tem same groze; izgubila se je potem v spomine na drage čase, ki jih je preživela z njim, srce pa se ji je bolešno trgalo za bednikom. V takšnih časih jej je bila stara cerkva na holmu — jedina tolažba, prijateljica in okrepa, kajti oklenila se je je z vso svojo močjo in vsem občutkom. Hišica je stala v podnožju hriba, na katerem je bila cerkva, in tako jo je Magdica ves dan imela pred svojimi očmi ter se je vsak hip ogledovala po njej in starem zvoniku. Razun tega jo je obiskovala pri vsaki priložnosti; — kedarkoli jej je do-
voljeval čas, pohitela je k njej ter se vkradla v starinski prostor, ki je bil na-
polnjen s prijetnim kadilom. Rada bi se doteknila vsake stvari, ki jej je vzbujala spomin na dneve, ko se je z očetom mu-
dila v cerkvi. Večkrat je polagoma uda-

nila po tipkah orgelj in ko je njih slabi glasek odmeval po cerkveni votlini, do-
zdevalo se jej je, kakor da sliši očeta, ko igra na njih, a ona pa da sedi poleg njega in orgelj kakor otrok ob času zor-
nic. —

Kmetje so se čudili temu, ni jim šlo v glavo, zakaj zabaja v cerkev; dovajali so jo v zvezo z najnjudnejimi sumničenji in mislili so že, da je čarovnica. — Ona se ni čisto nič zmenila za vse to. Tudi mati jo je opominjala, kajti ona je hotela, da Magdica porabi vsak prost trenutek za pisanje prošelj na cesarja, bana, škofa in generala. Bog si ga vedi koliko jih je že napisala v četirih letih od onega oso-
dopolnega večera! Na vse strani, na mo-
gočnike — so odhajale prošnje. A ni bilo od nikoder in nikacega odgovora. Na-
sprotno — ta nova nemška gospoda „z obritim podbradkom“ in z zlatim ovrat-
nikom — pozvala je jedenkrat mater v urad, kjer so ji zagrozili z zaporom, ako ne opusti nadlegovati svet se svojimi prošnjami. Kolikor Magdica, toliko mati niste obupali. „Vsaj ni mogoče, da kaj takšnega ostane brez nagrade!“ Tudi po-
kojni župnik je tako rekel, pa tudi vsi drugi — da bi le ta mala gospoda ne bila na poti! Tako sti ugibali mati in hči in v duhu sti že gledali, kako jim nepri-
čakovano prinesó kak veliki list z debe-

maknemo prav nič od resnice, ako trdimo, da smo takrat (oprilliki nesrečnih naredeb pri sv. Justu in pri sv. Jakobu) postopali tako, kakor sta nam velevali ljubezen in odkritosrčna udanost do vere katoliške, katere ne nosimo samo na jeziku, ampak tudi v svojem srcu. In ta ljubezen jedina nas je silila, da opozarjamo, da govorimo in svarimo, ker smo se bali — in to na podlagi nevarnih pojavov, došlih nam v roke — zlih posledic“.

„Še jedno besedo dotičnim starišem, ako res namerujejo pošiljati otroke svoje v srbsko šolo. Mi uvažujemo v polni meri nagibe, ki so jih priveli do te odločbe. Ali jedno moramo zahtevati od njih z vso odločnostjo: da ne pozabijo vere svoje matere! Zahtevajo naj absolutno, da bode le katoliški duhovnik poučeval deca v veronauku!“

Ako niso bile te besede poštene in lojalne, potem res ne vemo, kako naj bi pisali v bodoče. In že naslov sam onemu članku v „Edinosti“ z dne 20. septembra označuje jasno naše stališče glede na te dogodke mej tržaškimi Slovenci; ta naslov se glasi: „**Nevarni pojavi**“.

Da pa dokažemo vso brezmišelnost „Slovenčevega“ sumničenja, opozoriti moramo še na neko drugo okolnost. Ravno „Slovenec“ je očitil čisto političnem društvu „Edinost“ — katero je lastnik lista „Edinost“ — da se preveč udaja hrvatskemu radikalizmu. Nočemo se prepirati, ali je sploh in v koliko opravičeno to očitjanje. Pač pa vprašamo vsacega pametnega človeka, ki se resno bavi z javnimi zadevami in pozna rak-rano na telesu Jugoslovanstva — nesrečni, erditi prepričanj Srbi in Hrvati: — ali se mu zdi res verjetno, da bi se hrvatski radikalizem dal rabiti kot tista skrivna moč, ki naj bi silila katoliške Slovence v pravoslavno vero, in po takem v dotiko z srbstvom?!!! Prosimo premisljajte, da se uverite, kako absurda so sumničenja „Slovenčeva“, naperjena proti nam!

Še jedno besedo do gospode pri konservativnem glasilu ljubljanskem v imenu one svete narodne stvar, ki tolikanj trpi na nesrečnem našem prepričju. Pišite proti nam kolikor drago; pobijajte naše nazore, kjerkoli se vam zdi to potrebno, a pišite resnico o nas, kažite nas svetu kot kake, kakorani v resnici smo. Recite, da smo besneči radikali, recite, da smo brez-pametneži, ki bi hoteli zvezde klatiti doli

— Paperlepá, lapalije — ljudstvo je za to, da se pokori in da posluša, posebno ljudstvo v takem stanju, kakorano je to, vaše hrvatsko ljudstvo. — To rekši obrnil je župniku pleča ter se odpravil zopet doli pod hrib, kjer ga je voz pričakoval. Ko je Magdica vsa osupnjena prišla z materjo gori, ni bilo več sledu o gospódi.

In tako se je določila usoda stare cerkvice. Druzega dne je prišel gori neki suhi, dolgi gospod s še višjim sodrugom; oba pa sta imela svetle lase in ščetinaste rudečkaste brke. Na dolzih nogah otepale so se jima hlače tako, da ni bilo dvomiti, da nimasta spodnjih hlač. Predstavila sta se cerkovniku kot okrajni aktuvar in inženirski asistent ter šla potem v cerkev. Kaj sta našla in iznašla, tega cerkovnik ni razumel, ker sta govorila nemško, za hrvatska cerkovnikova vprašanja pa se še niti zmenila nista. Drugi dan se je že znalo, kajti prišel je od okrajnega glavarstva na župnika in vaškega predstojnika strog odlok, da se cerkev do daljne odredbe „brezodločno“ zapre, ker je vsa razdrta ter preti nevarnost največje nesreče. Uprav zaradi tega jo podrejo in tako dobljeni material — v kolikor bode še za porabo — se proda na javni dražbi. Ta poslednja odredba se izvrši precej, ko pridejo od županije in škofijskega ordinarijata potrebni napotki.

(Dalje prih.)

z neba, ali ne očitajte nam lehkomisljeno nasprotstvo do sv. vere. Vam velja v politiki kot jasen uzor mož, kateremu ne bomo mi — ker nam naše prepričanje tega ne dopušča — nikdar sledili, zato se morajo križati naša in Vaša pota. Prijatelji in bratje smo si pa vender lahko pri vsem tem. Mi Vam podamo takoj roko, kakor hitro priznate, da nasprotstva mej nami in Vami niso verske, ampak politične naravi.

Na vprašanje, kdo je kriv, da so jeli Slovenci prestopati k pravoslavni veri, Vam torej lahko odgovorimo mirno vestjo: **Mi ne!** Na Vas je sedaj, da trezno razmišljate o vzrokih.

Slovenske šole v Trstu.

Interpelacija posl. Spinčiča in tovarišev do njegove ekscelence ministra nauka, v seji drž. zbora dne 27. oktobra 1898.

V seji mestnega sveta Tržaškega z dne 19. t. m. bila je mej ostalim na dnevnem redu tudi nastopna točka: „Predlog šolske komisije, da se k novim komisijonalnim razpravam o prošnjah za osnovo slovenskih šol v mestu ne odpošlje noben zastopnik.“ Ta predlog se je vsprejel z vsemi proti glasovom slovenskih mestnih zastopnikov.

Podpisani nočejo opisovati zgodovine peticij za osnovo slovenskih narodnih šol v mestu Tržaškem; ta zgodovina se je opisovala že večkrat in poslednjič v seji visokega državnega zbora dne 28. januarja t. l.

Naglašujoč le to, da je že v letu 1883 1400 starišev predložilo občinskemu zastopu peticijo za osnovo slovenskih narodnih šol v Trstu; da je ta zastop v letu 1884 prešel na dnevni red preko te peticije; da se je odklonil dotični utok, predložen v letu 1887 deželni šolski oblasti in v letu 1888 c. k. ministerstvu za nauk in bogočastje, da je c. k. šolska oblast odklonila drugo v novejši dobi predloženo peticijo ter se je valed rekurza na c. k. ministerstvo za bogočastje in nauk v letu 1892 zaukazala komisijonalna razprava; da je občinski zastop, ki je bil povabljen odposlati svojega zastopnika k tej razpravi, odklonil povabilo, da je mestni magistrat kot okrajna šolska oblast odklonil peticijo, da se je občinski zastop, vnovič povabljen izreči svoje menenje, v seji 15. septembra 1892 izrekel proti osnovi slovenskih narodnih šol v mestu Tržaškem; da se toraj tržaškimi Slovencem, avstrijskim državljanom, vzlic vsem prošnjam, vloženim v poslednjih desetih letih, vzlic vsem državnim osnovnim in državnim šolskim zakonom, ne dovoljujejo sredstva za izobraženje v njih lastnem jeziku, mej tem ko dobivajo Italijani, tudi italijanski državljan, taka sredstva v polni meri in mej tem ko se po okolici, obljubljeni od Slovencev, polagoma snujejo italijanske vsporednice; in da se občinski zastop opetovano brani odposlati svoje zastopnike k komisijonalnim razpravam in se torej vnovič pričenja žalostna igra s tržaškimi Slovenci, dovoljujejo si podpisani povprašati njeg. ekscelenco, gospoda ministra za nauk:

„Ali je pri volji njegova ekscelenca, z vso odločnostjo in nemudoma izdati naredbi, da se vender enkrat — in če že res ne gre drugači, na državne stroške, kakor se je to zgodilo pri tamkaj obstoječih nemških deških in deklških narodnih šolah — ustreže v državnih osnovnih in državnih šolskih zakonih utemeljenim prošnjam tržaških Slovencev, avstrijskih državljanov, za osnovo šol se slovenskim učnim jezikom v mestu tržaškem, in da se po takem ustreže določilom državnega osnovnega zakona in državnega šolskega zakona.“

Na Dunaju, dne 27. oktobra 1898.

Spinčič, Alfred Coronini, Schwarz, Perić, Biankini, Dapar, Seichert, Formanek, dr. Šil, Sokol, Schlesinger, dr. Brzorád,

dr. Gessmann, Schneider, dr. Kaizl, dr. Laginja, Purghart, Breznovský, Rozkošny, Hoch, dr. Slama.

Nov. poslanci — skupina

DOPISI.

Iz Podgrajskega okraja, 26. okt. (Izv. dop.) — V torek zborovala je v Podgradu gospodarska zadruga, za katero se naši kmetovalci vedno bolj zanimajo, kor vidijo njene lepe vspehe. Vodstvo zadruge deluje spretno in razumno in imata za to posebne zasluge gg. predsednik Zupančič in blagajnik Benedik. Na predlog g. Jenka izrekel jima je zbor jednoglasno svojo zahvalo.

Ob enem pa je imenovani zadružnik naglašal, da ne more odobravati skrajne popustljivosti, ki je prevladala v dosedanjem odboru. Deželni kulturni svet, oziroma deželni odbor, zadržela sta že tretje leto tangente iz lovskih kart itd. in tako ovirala zadrugo v njenem delovanju. Vodstvo trudilo se je, da bi z udanimi prošnjami in pojasnili izposlovalo izplačilo onih zneskov. Stoprav potem, ko se je prepričalo, da na ta način nič ne doseže in ko se je več družih zadrug pritožilo v tej zadevi pri ministerstvu poljedelstva, pridružilo se je tej pritožbi. Govornik je poudarjal, da je zakon za to dan, da se izvršuje. Ako se ne izvršuje, zahtevajmo odločno, a ne prosimo ponižno! Samo z odločnostjo dosežemo kaj. — Dalje graja tudi skrajno popustljivost glede jezika. Zadržno vodstvo dopisovati ima vsem oblastnjam v slovenskem jeziku in ne, kakor do zdaj, v italijanskem. Bodimo ponosni na svojo slovensko narodnost in ne zatajujmo je v napačnem menenju, da tako več dosežemo. Nevspehi naj nas uče. Slovenec, ako tudi kmet, vreden je vender vsaj toliko, kolikor kak italijanski doktor. Ne ponižujmo se sami! V Poreču in Trstu morajo razumeti naš jezik. Konečno predlaga resolucijo v tem smislu.

Zadružniki so navdušeno pozdravili ta govor, kakor tudi besede g. Stembergerja, kateri je krepko podprl predgovornikove trditve z navajanjem dejstev. Koliko časa, rekel je, se je brezvspešno moledevalo za telegrafično postajo v Podgradu. Naši poslanci stavili so v deželnem zboru odločno interpelacijo in dobili smo brzogov. Leta in leta prosilo se je, da bi se silni in nevarni klanci na državni cesti izravnali, a doseglo se ni nič. Deželni poslanec g. Jenko je tudi v tej zadevi z vrlimi svojimi drugovi odločno interpeloval v Poreču in letos sta odstranjena klanca v Tubljah in Obrovem in namerava se enako delo izvršiti v prihodnjem letu med Šapljanami in Rupom in potem na črti od Račic do Šapljan. Komu se imamo za vse to zahvaliti, ako ne odločnosti naših poslancev? — Bila so se slaba leta, prosilo se je pomoči, a doseglo se ni nič. Istra pa je poslala dva odločna poslanca v državni zbor na Dunaj; in ta dva, prof. Spinčič in dr. Laginja, opisujeta pri vsaki priliki naše stanje in zahtevata, da se tudi za nas kaj stori. Lanska letina bila je slaba, niti semena nismo imeli. Dobili smo izdatno pomoč, za katero se imamo v prvi vrsti zahvaliti zopet le odločnosti naših državnih poslancev. Tako odločno postopanje in razkrivanje naše bede primoralo je višje kroge, da se tudi na nas ozirajo. Gospod namestnik je sam pripoznal, da je bil naš okraj do zdaj zelo zanemarjen in da treba kaj storiti. Prepotoval ga je pred kratkim časom in se prepričal, da naši poslanci ne pretiravajo, kadar se pritožujejo. Vidite, to so lepi vspehi odločnosti! Povsod torej moramo biti odločni, pa bomo kaj dosegli. Zato podpiram resolucijo g. Jenka.

Resolucija sprejeta je bila potem enoglasno z velikim navdušenjem.

Obravnaval in določil se je proračun za prihodnje leto, volila pregledovalca računov in novi odbor t. j. potrdil se je dosedanja s tem, da se je odbornik, ki ni

prihajal k sejam, nadomestil z g. Stembergerjem, župe-upraviteljem na Murnah. — Pri končnem izigranju dobila je večina zadružnikov dobitke: poljedelske stroje (čistilnice za žito, pluge), orodja, semena itd.

Pri tej priliki obžalujemo z nova, da iz Jelšanske občine ni bilo nobenega udeleženika, ker se tam mošnji prvaki prav nič ne zmenijo za napredek kmetovalcev.

Politični pregled.

Notranje dežele.

Minole sobote smo pisali v „Novi-darji“: Denašnji dan je epohalne važnosti, kajti odločujejo se dalekosežne stvari. Tako je tudi res bilo. Dočim se je prej nahajal le naš parlament v hudi krizi, nastala je omenjenega dne tudi ministerka kriza. Popred se je ugibalo le o usodi parlamenta — ali se razpusti, ali pa le odloži — danes pa ugibljejo na vseh straneh, kdo vstopi v novo ministerstvo? Ministerstvo Taaffejevo izročilo je svojo ostavko v roke vladarja, kateri je v soboto zvečer navlaš prihitel iz Budimpešte, ko je izvedel o nastali krizi. Ob čem se je izpotaknil žilavi, vztrajni in vedno veseli grof Taaffe? Ob volilni reformi? Dá — vsaj na videz. V resnici pa ne! Strmoglavilo ga je česko vprašanje, kajti — to je trdna naša vera — volilna reforma je bila zgolj posledica izjemnega stanja. Res je sicer, da je z jedne strani popolno opravičeno zahtevanje velikih mas po občem volilnem pravu, in na drugi strani agitacija za to pravo tako izbornu organizovano, da se temu velikemu vprašanju ne bi moglo na dolgo izogibati ni Taaffejevo ni nobeno drugo ministerstvo; vender pa nam pravi naše prepričanje, da vprašanje o občem volilnem pravu ne bi bilo dozorelo tako nagnoloma, da ni hotel grof Taaffe z volilno reformo nekako pokriti česko vprašanje. — Grof Taaffe je računal sicer jako dobro, vender se je zaračunal.

Nedavno smo rekli, da v našem parlamentu praznuje breznačelnost prave orgije. Padec grofa Taaffe-a je posledica breznačelnosti našega parlamenta. Ali še bolj označimo naš parlament, ako rečemo, da je pri velikih strankah strankarska in stanovska sebičnost močnejša, nego pa načela. Ako ne bi bilo tako, tudi ne bi bilo mogoče, da se danes družijo Hohenwart, Plener in Jaworsky. Sedanji položaj je res tako gorostasen, neverojeten, da mora človek misliti, da se je ves svet postavil na glavo. Desničarji in levničarji, liberalci in klerikali, zastopniki meščanstva in fevdalstva — vsi so stopili v tesno prijateljstvo, da vržejo Taaffe-a. Pa naj še kdo reče, da ne boste kedaj jedla iz jedne in iste skledke volk in jagnje. In kaj se je zgodilo posebnega, da smo doživeli ta čudež? No, grof Taaffe je prišel pred zbornico z občem volilnim pravom — in v istem hipu so potajili na desni in levi svoja načela, svoje tradicije, svojo minolost in združili so se — v strahu za svoje mandate, v strahu pred velikimi masami. Pri prvi sapiči, ki je potegnila iz socialnega vprašanja v našo zbornico, padla so vsa „načela“. Ali nismo imali prav, ko smo rekli, da v našem parlamentu vlada breznačelnost? Kar niso zmogle vse zvišje diplomate, zmogel je samo glas o občem volilnem pravu, da se družita ogenj in voda — proti masam naroda. A ravno ta dogodek govori glasno, kako opravičena je zahteva po občem volilnem pravu, kaka nezlomljiva sila tiči v socialnem vprašanju; a pravi tudi, da tega vprašanja ne spravita raz dnevni red ni Hohenwart ni Plener, dokler — no, dokler se ne reši povoljno.

Naši slovenski poslanci stoje sedaj na razpotju, a kreniti jo morajo nemudoma na desno ali levo. Kajti javnost mrmra že sedaj, ker ni čuti najmanjšega glasu o njih namerah v teh prevažnih časih. Da bi se le ne kazali majhne v velikih trenotkih! Pomislite naj, da jim ni odločevati samo o naši narodni bodočnosti, ampak tudi o njih lastni usodi. Ako hoče Hohenwart na stran Plenerjevo, na stran naših smrtnih sovražnikov, slobodno mu! — naši poslanci pa ne smejo za njim.

V tem trenutku se sicer še ne ve, kako se reši kriza, vendar pa nam gotovo ne bode dolgo čakati na rešitev. V ponedeljek še se je glasilo, da cesar ni vprejel ostavke, ampak da je pozval Taaffe-a, naj vstaja v borbi proti združenim strankam. Včerajšnje vesti pa pravijo, da je vladar vprejel ostavko, da pa je naprosil Taaffe-a, naj sestavi novo koalicijsko ministerstvo, — o katerem smo izrekli svoje menenje v poslednjem „Novičarju“ — toda Taaffe je to častno nalogo odklonil in priporočil vladarju kneza Alfreda Windischgrätz-a. — V novo ministerstvo vstopi baje Plener kot finančni minister, grof Korinski, sedanjí predsednik prizivnega sodišča dunajskega, kot justični minister in baron Chlumecky, sedanjí predsednik poslanske zbornice. — Cesar je blagovoljno sprejel vodje treh glavnih strank, izrazil pa je svoje obžalovanje o Taaffe-jevem odhodu in svojo zadovoljnost na zedinjenju strank, o katerem se nadeja, da bode trajno. Vselej najvišega odloka je umaknena volilna preosnova, novo ministerstvo pa predloži novo volilno preosnovo, po kateri pridobi delavski stan kaci 25 sedencev. Državnozbornsko zasedanje preloži se za sedaj za dva tedna. Popotni stroški za poslance iznašajo 32.000 glđ. — Izjemno stanje v Pragi nadaljuje in možno je, da je odobrila koalicijsko ministerstvo. Sedanje ministerstvo posluje začasno naprej, dokler se ne sestavi novo. — Cesarjev namestnik na Češkem, grof Thun, umakne se v kratkem. Na njegovo mesto pride bivši trgovinski minister grof Bacquehem. — Bivši naučni minister Gautsch prevzame vodstvo dunajskega Terezijanskega zavoda; o grofu Taaffe-ju se govori, da bi ga bil cesar odklikoval z naslovom kneza, ako bi bil sprejel sestavo novega ministerstva.

Cesar odpotoval je včeraj v Gdöllö, vrne se pa dne 8. t. m. s cesarico zopet na Dunaj.

Minister zunanjih poslov, grof Kalnoky, obišče o svojem dopustnem potovanju italijanskega kralja v Monzi. O tej pritiki pride v Monzo tudi italijanski minister zunanjih zadev Brin, da se posvetuje s Kalnokijem.

Vrli trentinski „rodoljubje“ osnovali so si novo politično društvo pod imenom: „Associazione Politica Nazionale del Trentino.“ Osnovni zbor bil je dne 30 p. m. v Trentu. Predsednik novega društva je poslanec baron Ciani, podpredsednik pa posl. dr. Debiasi. Načelo novemu društvu je izjavil samoupravo Tridenta.

Vnanje države.

Rusko brodovje je minulo nedeljo odplulo iz Toulona.

Francoski listi pripisujejo veliko politično važnost dejstvu, da so sedaj „slučajno“ vsi štirje bratje ruskega carja v Parizu ter sklepajo, da se je dogodil ta „slučaj“ vsled posebnega povelja carjevega. —

V Betlehemu sprli so se v rojstveni kapelici Zveličarjevi grško-iztočni verniki s katoličani in ubili jednega meniha, dva pa so ranili. Vsi trije menihi so italijanske narodnosti, Italijanski konzul se je takoj obrnil do turškega guvernerja in do ruskega konzula, da storita potrebno v kaznovanje krivcev. — Ker pa stoje

sveti kraji, kar se tiče katoličanov, pod zaščito Avstrije in Francije, ter Rusije, kar se tiče pravoslavnih, morala bo menda rešiti to zadevo Avstrija, kajti Francija se ne bode mešala v zadeve proti Rusiji, Turčija pa še manj. Ker pa tudi Avstrija teško stori kaj tacega, kar bi utegnilo še utrditi napetost proti Rusiji, bode vsa zadeva bržkone lepo — diplomatsko zaspala.

Različne vesti.

Odbor polit. društva „Edinost“ imel bode svojo sejo prihodnjo nedeljo ob 10. uri predpoludne v prostorih „Del. podp. društva“. Gg. odborniki in njih namestniki so naprošeni udeležiti se te seje.

Promaknjenje. Z današnjim dnevom promaknjena sta med ostalimi, mnogobrojnimi častniki v vojski in v vojni mornarici, tudi naslednji nadvojvode: Karol Stetan promaknjen je kontre-admiralom; Evgen generalom in zapovednikom devete brigade pehote; nadvojvoda Ferdinand je pa premeščen v svoji časti kot stotnik k tirolskemu lovskemu polku.

Župan tržaški dr. Pitteri objavil je v poslednji delegacijski seji vseh svojega popotovanja na Dunaj. O najvažnejši točki, t. j. o pokritju primanjkljaja po odpravi točarine, omenil je, da se nadeja, da vlada dovoli vsaj nekatere doklade, katere je predložil mestni svet. Obljubilo mu se je tudi, da upravno sodišče skoraj reši zadevo o napeljanju Reke v Trst.

Isterjevanje davkov. Dne 30. pr. m. objavil je službeni list oglas primorskega namestništva z dne 27. oktobra t. l., s katerim se odjemlje koncem leta mestnemu magistratu pravica posilnega (eksekutivnega) iztirjevanja neposrednih davkov in doklad, kateri posel se izroča za sedaj davkaraki upravi. Navadno pobiranje neposrednih davkov in doklad pa ostane tudi v naprej v rokah mestnega magistrata.

Pri dopolnilni volitvi Notranjski v dež. zbor Kranjski bil je včeraj izvoljen kandidat napredne stranke, gosp. Jurij Kraigher.

Iz Podgrada se nam piše. Naš dose-danji sodnik g. Matija Rutar, zapustil nas je včeraj. Bralno društvo poslavljal se je od njega na predvečer njegovega odhoda. Člani društva udeležili so se tega večera skoro polnoštevilno. Društveni predsednik napil je odhajajočemu zvestemu članu, dobremu prijatelju in vestnemu uradniku, za kar se je g. sodnik v lepih besedah zahvalil. Bilo je še drugih napitnic od strani uradnikov, duhovščine itd. Pri tej priliki pozdravljen je bil tudi novi sodnik g. Cristofolletti. V veseli družbi, ki se je razšla pozno v noči, spominali smo se tudi vseučiliščne mladine in zložili za „Radogoj“ 86 kron.

Obrtni nadzorniki. Uradna „Wiener Zeitung“ je objavila včeraj zakon, po katerem se tostranska državna polovica razdeluje na 16 nadzorovalnih okrajev za delokrog obrtnih nadzornikov. Primorska z Trstom in Dalmacijo sestavljata šteti okraj.

Ravnopravnost pri južni železnici. Pri-tožuje nam se več slovenskih strank, da uradniki južne železnice v Trstu vsakokrat mrmrajo, ako slovenski trgovec odpošlje svoje blago s slovenski napravljanimi voznimi listom. Slovenskih voznih listov nečejo niti pripoznati ter pošiljajo stranke od Judeža do Kajfeža, ali pa navlašč staknejo na njih kakšno najneznatnejšo pomanjkljivost, da morejo slovensko stranko odpraviti ter odpošiljatev blaga zavleči. To dela slovenskim strankam mnogo sitnosti, poti in čestokrat jim povzročuje škodo. Drznejo se celo ti uradniki istim strankam svetovati, naj sestavljajo vozne liste v nemškem in laškem jeziku, ter počenljajo kakor da bi slovenskega ne umeli, ali ga v resnici ne umejo. Ne vedo pa, da so uradniki

nastavljeni za ljudstvo, ter da južna železnica obstoji za to, da trgovini vstreza, ne da tu dela nemško in laško propagando. Slovenske stranke, katerim se kaj enacega prigodi, naj se takoj pritože pri postajnem načelniku; in četa ne bi hotel — kar pa ne verujemo — vstreči njih željam, naj se pa pritože pri glavnem vodstvu. Nam je znan konkreten slučaj, katerega objavimo, ako se odsihdob ne bode pravičnejše postopalo s slovenskimi strankami. Potem naj pa posl. Klun hvalisa ravnopravnost južne železnice, katera bi pač morala biti nekoliko prijaznejša našemu narodu, kateri obilo prinaša k njenim interesom. Čas bi tudi bil, da se tudi v Trstu vpelje razprodaja voznih listov in drugih železnice tikajočih se tiskovin s slovenskim tekstom. Nemojmo dopuščati, da nam tuji uradniki tukaj postavijo delajo, ter nas silijo dopisovati v tujih jezikih. Vodstvo južne železnice naj pošlje v naše kraje uradnikov, zmožnih tudi našega jezika!

Za svetolovansko podružnico družbe sv. Cirila in Metoda nabrali so tamburaši pri kapljici „novega“ 100 stotink.

Princ Eduard Schönburg, ki je služil doselej v cesarski telesni gardi kot kapetan, izstopil je dne 30. t. m. iz svoje sijajne službe, ker namerja vstopiti v koji benediktinski samostan. Princ je sin podpredsednika gosposke zbornice in je star 30 let.

O društvu „Radogoj“ se nam piše: Nadejati se je, da bode imel „Radogoj“ srce na pravi strani in glavo na pravem koncu, vsaj se je porodil z jedino plemenitim namenom, da vzgaja z vztrajnim uspehom našo mlado inteligencijo v vsaki stroki učenjastva. Da mu bode pak mogoče dosežati svoj namen v napominani smeri, treba bode vrliga varuštva društvenemu premoženju.

In tu nam prihaja, na misel, ali bi ne bilo pametno, da osnuje „Radogoj“ na Dunaju in v Gradci nekako zavodu podobno institucijo, ki bode potrebne dijake hranila in vzdrževala z neobhodno potrebnimi učnimi sredstvi. Kako praktične so take naprave za resno vzgojo ubogih dijakov, uče nas lepi vzgledi, kakoršnih najdemo pri družih narodih dovolj.

Ni da bi predpisavali gospodom vseučilišnikom samostansko življenje, a pomisliti je treba, da je ustanovila „Radogoj“ iskrena požrtvovalnost in prava srčna ljubezen do našega naroda; da je toraj treba pojmiti pomen take požrtvovalnosti.

Mi nočemo žaliti nikogar, ker spoštujemo našo vseučiliško mladino. Vender se mej tolikimi in tolikimi utegne najti kateri, v čegar rokah nima denar pravega obstanka. Ako bi imela podeljena jim podpora izpuhteti v par dnevih, je pa že bolje, da se dotične krone posvetijo drugim plemenitejšim namenom. Namen „Radogoj“ je plemenit, zato pa treba vztrajno skrbeti za to, da se bode res dosežal ta plemeniti namen. Pa brez zamere!

Železnica Tržič-Červinjan. Dne 28. pregledala je posebna komisija to skoraj dokončano železnično progo. Člani te komisije so bili: ces. namestnik Rinaldini, vitez Pajer, baron Alber, dr. Trevisan in Dreossi, dr. Bing, Amberg, okrajni glavar Fabris, želez. nadzornik Hainisch in dva komisarja. Po ogledu bil je obed v Červinjanu.

Slepar Mojzes Grünberg, katerega je našel policijski oficijal g. Titz na Dunaju, pripeljal se je pod dobrim varstvom dne 30. pr. m. v Trst. Stanuje v kriminalni palači pri Jezovitih pod dobro ključavnico.

Ponesrečen vojak. Prostak 97. pešpolka Anton Ban, ki je prišel dne 16. pr. meseca oktobra blizu postaje pri sv. Andreju pod tovarni vlak in ki je obležal grozovito razmesarjen, kakor smo bili takrat poročali, je danes že iz vse nevarnosti. Vojaški zdravniki izjavili so, da ostane nesrečnej pri življenju, ako se ne

pripeti kaj posebnega, nepredvidnega, vendar pa zdravniki še ne dovolijo razgovarjati se z nesrečnejem. Zares žalostno življenje čaka mladeniča. Pred tedni že želel si je v grozovitih svojih mukah smrti, božja previdnost pa je hotela drugače.

Kap je zadela 76letnega Abrahama Jesuruma, tipičnega čuvaja v židovskem pritoišču Gentilomo.

Sodnijsko. Radi barantanja z lehkoumnimi dekleti obsojena sta žida 19letni Mavricij Rieber, trgov. agent in 27letni kovač Samuel Falkenflück, oba iz Črno-vic, vsak na mesec dni zapora in na izgon po prestani kazni. — 23letni kovač Fran Ferlati iz Trata, obsojen je radi goljufije na 6 mesečno ječo. — 31letni kovač Julij Švabl iz Gradca je dobil istotoliko radi tatvine.

Zakonska samomorilca. V Wolfere-dorfu blizu Liberca na Češkem sprli so se je minoli četrtek posestnik Čulške s svojo soprogo. Žaljena soproga skočila je raz okno na dvorišče in obležala na mah mrtva, na kar se je presenečeni soprog — obesil. Nesrečnej je ostavil nad 17 tisoč glđ. v gotovem denarju, premoženja pa, vrednega nad 150 tisoč goldinarjev!

Požar. Dne 30. t. m. nastal je požar v podstrežju hiše na vogalu ulice sv. Antona in sv. Katarine. Zubelj je uničil streho in visoko je udarjal plamen proti nebu. Ogenj se je razširil na površino kaci 80 metrov. Gasilci udušili so ogenj po skoro triurnem, trudapolnem delu. Poslopje je zavarovano; ne ve se še, koliko škode je povzročil požar, gotovo par tisoč goldinarjev.

Pepeljenje travnikov. Travnikom jako zboljša, ako jih potreseš s pepelom. Potresovanje s pepelom je posebno za težka tla, katera znatno zboljša. Potresovati se mora pepel že jeseni. Najboljši je lesni pepel. Če je les in pepel pomešan s premočnim pepelom, ga mora biti več za gnojenje.

Odlikovanje industrijskega podjetja. Nedavno počastil je ministerijalni svetnik pl. Abonyi, spremljan od več zastopnikov obrtne oblasti, tovarno delniške družbe za konjak grofa Esterhazyja v Budimpešti. Odlični gost, ki se posebno zenima za to procvitajočo industrijsko stroko, ogledal si je vse prostore tovarne, pričensil pri kleti (kjer se hranijo surovi produkti) do velikanskega hrama se zalogo konjaka. Ministerijalni svetnik mudil se je dlje časa pri velicah aparatih za prekanjanje, kateri zmagajo vsaki dan 4800 litrov vina, pri aparatih za polnjenje, kateri napolnijo samotvorno na tisoče steklenic s konjakom, že pripravljenim za eksport, in v hramu z zalogo konjaka, dolgem več kilometrov, kjer se hrani dragocena vsebina v sodih, stoječih v dveh vrstah, obzrajučih po več sto hektolitrov in urejenih po letnikih. Zelo zadovoljni s tem, kar so videli in s kakovostjo pokušenega konjaka raznih let, zahvalili so se gospodje gosp. vodji na prijaznem vprejemu in trudu kot kašipotu ter odšli vesele volje, nazdravivši procvitu te tovarne.

RAZSTAVA mêblev in tapecarij

Via Torrente št. 32, I. nadstropje.

Velika izbér finih in navadnih mêblev. Različna uprava za kompletne sobe. Množica cvetličja in priprav za tapeciranje. Krašne kredence, mize in stoli.

Velika zaloga družih mêblev. Množina kupčij priča o kakovosti in o cenah.

Kdor nakupi za 100 glđ., dobi jeden umetnostni predmet v darilo.

Odprta od 7. zjut. do 6. ure zveč. Za dežele zaboji brezplačno.

POZOR! Podpisani naznanja, da je odprl svojo krčmo v ulici Media št. 3. Toči izvrstna Istrska vina, ter se nadeja obilnega obiska. Priporoča se torej slavnemu občinstvu

I. PIRIH

PREŠERNOVE POEZIJE v kirilici

dobivajo se v tiskarni Dolenc v Trstu, in sicer:

- a) prvi snopič: „Pesmi“ po deset,
b) drugi snopič: „Balade, romance
in legende po petnajst novčičev izvod.
Obe knjižici ste jako prikladni
za darove učeči se mladini.

SVOJI K SVOJIM!

Gostilna „Štoka“, staroznana pod imenom „Belladonna“, poleg kavarne „Fabris“, priporoča se Slovincem v mestu in na deželi. Točijo se izborna vina, istotako je kuhinja izvrstna. Prodaja tudi vino na debelo, tako mešanom, kakor na deželo. Cl.

E. Šverljuga, brivec v ulici Stadion št. 1, priporoča se p. n. slovenskemu občinstvu za blagohotno obiskovanje. Cl.

Prodajalnica

jedilnih stvari po jako nizki ceni. Prodaja **Jožef Cerne** Piazza della Caserma št. 1 (uhod Via Ghaga). Cl.

Josip Kocjančič, Via Barriera vecchia št. 19, trgovina z mešanin blagom, moko, kavo, rižem in raznovrstnimi domačimi in tujimi pridelki. Cl.

Franca Potočnika gostilna „Andemo de Franz“ v ulici Irene se priporoča slavnemu občinstvu. Toči izborna vina in ima dobro kuhinjo. Cl.

ROJANSKO POSOJILNO IN KONSUMNO DRUŠTVO vpisana zadruga z omejenim poročtvom v Rojano pri Trstu priporoča slavnemu občinstvu svojo bogato prekrbljeno

prodajalnico jestvin

(v ulici Belvedere št. 3) pristopno zadrugnikom in nezadrugnikom, koji prvi so deležni letnega čistega dobička. Priporoča tudi svojo

društveno krčmo v Rojano (poprej Pertotovo)

10 minut oddaljeno od mesta, z obširnimi senenatim vrtom in dvema dvoranama, kjer se točijo izborna domača vina, teran, pivo v steklenicah itd. Točna postrežba z gostimi in miznimi jedili.

Novi člani se se vedno sprejemajo ob uradnih urah vsak četrtak od 6-7 ure zvečer in ob nedeljah od 9-10 ure predp. 104-35

Gostilna „Alla Città di Vienna“ 2 Piazza Caserma (zraven Tiskarne Dolenc) prodaja najboljša kraljica in isterska vina I. kakovosti in graško pivo. Izborna kuhinja sprejemlje naročila tudi za kosila in večerje. Imenovana vina morejo dobiti tudi družine na dom, in sicer ne izpod 28 litrov, po nastopni ceni: Teran iz Aubera po 42 nč in najboljša isterska vina po 28 nč. — Za obila naročila se priporoča **Ant. Brovedani**. 101-90

Gostilna Josipa Katalana v Rojano, „Pri dvanajstih murvah“, priporoča se slavnemu slovenskemu občinstvu za obilen obisk. — Točila se bodo samo domača izvrstna vina. 104-6

Mlekarna Frana Gržine iz St. Petra na Notranjskem (Via Campanille v hiši Jakoba Brunnerja št. 5 (Piazza Ponterosso). Po dvakrat na dan frišno opresno mleko po 14 kr. liter nedosredno iz St. Petra, sveža (friska) smetana.

Kavarni „Commercio in Tedesco“ v ulici Caserma, glavni shajališči tržaških Slovincov vseh stanov. Na razpolago so časopisi v raznih slovanskih jezikih. Dobra postrežba. — Za obilen obisk se priporoča **Anton Šorli**. Cl. kavarnar.

Anton Počkaj, na voglu ulice Ghaga in Cecilia, toči izvrstno domače žganje; v tabakarni svoji — ista hiša — pa prodaja vse navadno potrebne nemško-slovenske poštne tiskarice. Cl.

Gostilna „Alla Vittoria“ Petra Muscheka, v ulici Sorgente (Via Torrente št. 30) toči izvrstna vina in prirejuje jako okusna jedila. Prenosišča neverjetno v ceno. Cl.

Gostilna „Alla città di Graz“ Via Gep- pa št. 18 poleg kavarne „Universo“ priporoča se Slovincem v mestu in na deželi. — Točijo se izvrstna vina, in je izvrstna tudi kuhinja. — Gostilna je odprta do polnoči. Z oddelčnim spoštovanjem Cl. **JAKOB KUMAR**

Martin Krže, Piazza S. Giovanni št. 1, ima trgovino z mnogovrstnim lesenim, železnim in lončnim kuhinjskim orodjem, pletenino itd. Cl.

B. Modic in Grebenc, na voglu Via St. Giovanni in Via Nuova, opozarjata zasebnike, krčmarje in č. duhovščino na svojo zalogo porcelanskega, steklenega, lončenega in železnega blaga, podob in kipov v okrašenju grobnih spomenikov. Cl.

Lastnik pol. društvo „Edinost“.

Pozor! Naznanjam sl. občinstvu, da sem odprl Via Lazzaretto vecchio št. 12 prodajalnico sadja in zelenjave. Prodajam tudi vino v steklenicah, mleko, smetano i. t. d. Obetam dobro postrežbo, ker imam veliko zalogo blaga I. vrste. Priporočam se sl. občinstvu za obilen obisk. Z velepoštovanjem 52-10 **Matevž Furlan**.

3 do 4000

amerikanskih trt prve vrste ima na prodaj **Martin Košuta** v sv. Križu h. št. 26. 1-8

ALGOFON

je jedino sredstvo proti zobobolu, migreni itd. itd. tu se dobi v steklenicah z napotkom vred po 20 nč. jedino le v oddelkovani 87

lekarni Praxmarer (ai due Mori), Veliki trg v Trstu. Cuvati se ponarejanj. Telefon št. 270.

Gostilno s prenočišči **ALLA NUOVA ABBONDANZA** ulica Torrente 15, 24-3

priporoča podpisani slavnemu občinstvu. Prostori so odprti in preskrbljeni s svežimi jedili do 2. ure popoldne, z izvrstnimi namiznimi in desertnimi vini ter izvrstno kuhinjo. Dreherjevo pivo po nizkih cenah. Za točno in vestno postrežbo jamči ponižni **F. FAYERO**.

Tinct. capsici compos. (PAIN-EXPELLER)

se prireja v Richterjevi lekarni v Pragi (v zalogi odlikovane lekarne Praxmarer v Trstu, P. Grande) obče poznano bolečino ublažujoče drgjanje, dobi se po večini lekarn v steklenicah po gld. 1.20, 70 in 40 kr. Pri kupovanju treba biti previdni in je vsprejeti le take steklenice kot pristne, ki so prevedene z „sidrom“ kot varstveno znamko. Osrednja razpošiljalnica: **Richter's Apotheke z. Goldenen Löwen. Prag.** 32-81

Riunione Adriatica di Sicurtà 24-21 v Trstu.

Zavaruje proti požarom, provozu po suhem, rekah in na morju, proti toči, na življenje v vseh kombinacijah.

Glavnica in rezerva društva dne 31. decembra 1892. Glavnica društva gld. 4.000.000—
Premijna rezerva zavarovanja na življenje „ 13.326.346-98
Premijna rezerva zavarovanja proti ognju „ 1.632.248-22
Premijna rezerva zavarovanja blaga pri prevažanju „ 49.465-07
Rezerva na razpolaganje „ 500.000—
Rezerva zavarovanja proti preminjanju kurzov, bilanca (A) „ 333.822-42
Rezerva zavarovanja proti preminjanju kurzov, bilanca (B) „ 243.331-83
Rezerva specialnih dobičkov zavarovanja na življenje „ 500.000—
Občna rezerva dobičkov „ 1.187.164-86

Urad. ravnateljstva: **Via Valdirivo, br. 3** (v lastnej hiši.)

Dominik Lušin v Kopru
priporoča svojo veliko zalogo raznovrstne lesenine, kakor:

trame, žagance, morale, dile, pa tudi opeko, apno, pesek itd.
Naročila izvršujejo se točno in po najnižji ceni. 104-4

Tržaška Hranilnica

(Cassa di Risparmio Triestina)
Sprejemlje denarne uloge v bankovcih od 50 nč. do vsacega zneska vsak dan v tednu razen praznikov, in to od 9-12. ure popoldne. Ob nedeljah pa od 10-12. ure popoldne. Obresti na knjižice 3%
Plačuje vsak dan od 9-12. ure popoldne. Zneske do 100 gld. precej, preko 100 do 1000 mora se odpovedati 3 dni in zneske preko 1000 gld. pa 5 dni.
Eskomptuje menjice domicilirane na tržaškem trgu po 5%
Posužuje na drž. papirje avstro-ogerske do 1000 gld po 5%
Višje zneske od 1000 do 5000 gld po 5%
Daje denar proti vkličenju na posesti v Trstu. Obresti po dogovoru. 24-21
Trst, dne 5. oktobra 1893.

Alojzij Suppanz

urar, Corso štv. 39. 93-104

Prodaja in popravlja ure.

ESENCE

za bezodvlačno i nepogrešljivo proizvodnjo vsakega jakih žestokih piča, finih stolnih likera te specialiteta razpošiljam izvrstnih vrsti. Uz to nudjam octenu esencu, 80% kemički čistu, za proizvodnjo ugodno močnog vinskog mešanja prilazem octa te običnog octa. Prepise i plakate prišljam badava. — Jamči se za najbolji uspeh. Cienik šalje franko: 6

Carl Philipp Pollak, tvornica specialiteta esence **Prag.**

Traži se čestite zastupnike.

KDOR NE VERUJE

naj pride pogledat, da se prepriča o resnici.

Cene so

znatno nižane in neosolnjenije blago, n. pr.: blago za moške obleke, maje, veliki in mali ogrtači za zimo, barbant (frestajn) raznih vrst, platno, kotonina, musolin in razni drugi manufakturni izdelki pri

T. Vidrichu, Corso, 18. 104-12

Jako zanimivo!!

Z hitavje zanimivi katalog velezanimivih knjig in slik proti vpošiljavi 15 nč. v poštini znamkah.

Fischer & Co., založništvo, Amsterdam (Holandija). 10-7

C. kr. dvorna lekarna

Ivana Mizzana

VIA CAVANA V TRSTU.

Podpisani naznanja sl. občinstvu, da je prevzel gorj omenjeno lekarno od dedičev pok. Benedetta Vlach-Minussija, priporočajo se najtopleje in obljubljuje natančno postrežbo z umerjenimi cenami. Članom „Delalskega podpornega društva“ pa naznanja še posebej, da mu je odbor istega dovolil „sprejemati recepte od njih v slučaju, ako njim takšne društvena zdravnik predpiše. Za slučajne lekarske potrebe se priporoča 104-13 **Ivan Mizzan**.

DROGERIJA

na debelo in drobno

G. B. ANGELI TRST

Corso, Piazza delle Legna 1.

Odlikovana tovarna čopičev.

Velika zaloga oljnatih barv, lastni izdelek. Lak za kočije z Angleškega, iz Francije. Nemčije itd. Velika zaloga finih barv (in tubetti) za slikarje, po ugodnih cenah. — Lesk za parkete in pode.

Mineralne vode

iz najbolj znanih vrelcev

kakor tudi romanjsko žveplo za žvepljanje trt. 104-21

Teodor Slabanja

srebar v GORICI (Görz) ulica Morelli 17 se priporoča preč. duhovščini za napravo cerkvenih posod in orodij iz čistega srebra, alpaka in medenine, kot: monstranc, kelihov, itd. itd. po najnižji ceni v najnovejših in lepih oblikah. Stare reči popravim ter jih v ognju posrebrim in pozlatim.

Da si zamorajo tudi menj premožne crkve omisliti razne crkvene stvari, se bodo po želji prečastitih p. n. gospodov naročnikov prav ugodni plačilni pogoji stavili. Ilustrovani cenik franko. Pošilja vsako blago dobro spravljeno in poštino franko! 21-24

Zdravila za živino.

Skušana redilna štupa za živino, za konje, rogato živino, ovce in prašiče itd. rabi se skoro 40 let z najboljšim vspehom večinoma po hlevih, ako živinca ne more jesti — slabo prebavlja; zboljšuje mleko in nareja, da krave dajo več mleka. — Zametek z rabilnim navodom vred velja le 50 kr. 5 zametkov z rabilnim navodom samo 2 gld.

Lekarna Trnkóczy-jeva v Ljubljani zraven rotovža in se vsak dan s pošto razpošilja. 8-7

Cvet za konje. Najboljše mazilo za konje, pomaga pri pretegu žil, oteku kolén, otrpnenju boka in križa, oteku nog, mehurjih na nogah itd. — Steklenica z rabilnim navodom vred stane le 1 gld. ali 2 kroni, 5 steklenic samo 4 gld. ali 8 kron. — Ta zdravila za živino prodaja

I., Singerstrasse 15, Dunaj.

J. PSERHOFFERJA

lekarna „Zum goldenen Reichsapfel“.

Kričistilne kroglice, prej imenovane univerzalne kroglice

zaslužijo to ime po vsej pravici, kajti v resnici je mnogo boleznij, pri katerih so te kroglice pokazale svoj izvrsten učinek

Za več desetletij so te kroglice povsod razširjene in malo družin utegne se najti, v katerih bi pogrešali malo zalogo tega izvrstnega domačega sredstva

Vsi zdravniki so priporočali in priporočajo te kroglice kot domače sredstvo, posebno pa proti boleznim po slabi prebavi in zabasanju.

Te kroglice stanejo: 1 škatljica z 15 kroglicami 21 nč., jeden zavitek 6 škatljice 1 gld. 5 nč., pri nefrankovani pošiljavi 1 gld. 10 nč. — Ako se denar naprej pošlje, ni treba plačati porto, in stane: 1 zavitek kroglice 1 gld. 25 nč., 2 zavitki 2 gld. 30 nč., 3 zavitki 3 gld. 35 nč., 4 zavitki 4 gld. 40 nč., 5 zavitkov 5 gld. 20 nč., 10 zavitkov 9 gld. 20 nč. (Manj kot jeden zavitek se ne pošilja).

Prosimo, da se izrečno zahteva „J. Pserhoferjeve kričistilne kroglice“ in paziti je, da ima pokrov vsake škatljice isti podpis **J. Pserhofer** v rdečih

pismenih, katerega je videti na navodilu za porabo.

Balzam za ozeblino J. Pserhoferja, 1 posodica 40 nč., prosto pošt. 65 nč.

Trpotčev sok, 1 steklenica 50 nč.

Amerik. mazilo za trganje, 1 posodica 1 gld. 20 nč.

Prah proti potenju nog, 1 škatljica 50 nč., pošt. prosto 75 nč.

Balzam za goltanec, 1 stekl. 40 nč., pošt. nino prosto 65 nč.

Življenska esenca (Praške kapljice) 1 steklenica 22 nč.

Razven imenovanih izdelkov dobivajo se še druge tu- in inozemske farmacevtske specialitete, ki so bile po vseh avstrijskih časopisih oznanjene; in se na zahtevanje točno in v ceno preskrbljajo tudi predmeti, kojih ni v zalogi. — **Razpošiljanja po pošti** vrše se točno, a treba je denar poprej doposlati; večja naročila tudi po poštne povzetju. **Pri dopošiljavi denarja po pošti nakaznici stane** porto dosti manj kakor po povzetju. 12-3

Angleški balzam, 1 steklenica 50 nč.

Fijakerski prsni prašek, 1 škatljica 35 nč., poštino prosto 60 nč.

Tanokininska pomada J. Pserhoferja, pospešuje rast las, 1 škatljica 2 gld.

Univerzalni plašter prof. Steudela, 1 posodica 50 nč., pošt. prosto 75 nč.

Univerzalna čistilna sol A.W. Bullricha, domače sredstvo proti posledicam slabe prebave, 1 zavitek 1 gld.

Izdajatelj in odgovorni urednik Maks Cotič.

Tiskarna Dolenc v Trstu